

Monstret och människorna som skolmusikal

Genom att se och använda teater kan eleverna få perspektiv framåt och bakåt i tiden, lära känna sig själva och att förstå att de inte är ensamma om sina erfarenheter. I mötet med teater ges eleverna möjligheter att uttrycka och bearbeta upplevelser, känslor och erfarenheter. Dessutom är det genom teaterupplevelser möjligt att, på samma sätt som i leken, stimulera fantasi, inlevelse, kommunikation och förmåga till symboliskt tänkande. I teaterns värld kan man spegla sig, teater kan uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation

Kopplingar till skolans läroplan för förskoleklass

Musikalen *Monstret och människorna* samt föreslagna aktiviteter för efterarbete, vilka återfinns nedan, kan med fördel knyta an till följande ur det centrala innehållet, målen och riktlinjerna i skolans läroplan för förskoleklass:

Språk och kommunikation

- Samtala, lyssna, ställa frågor och framföra egna tankar, åsikter och argument om olika områden som är bekanta för eleverna, till exempel etiska frågor och vardagliga händelser.
- Samtala om innehåll och budskap i olika typer av texter.
- Ord och begrepp som uttrycker behov, känslor, kunskaper och åsikter. Hur ord och yttranden kan uppfattas av och påverka en själv och andra.

Skapande och estetiska uttrycksformer

- Tolka och samtala om innehåll och budskap i olika estetiska uttryck.

Kopplingar till skolans läroplan för åk 1-3

Föreställningen *Monstret och människorna* samt föreslagna aktiviteter för efterarbete, vilka återfinns nedan, kan med fördel knyta an till följande mål och riktlinjer ur skolans läroplan för åk 1-3:

Tala, lyssna och samtala

- Att lyssna och återberätta olika samtalssituationer

Att leva tillsammans

- Skildringar av livet förr och nu i barnlitteratur, sånger och filmer, till exempel skildringar av familjeliv och skola.
- Livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel gott och ont, rätt och orätt, kamratskap, könsroller, jämställdhet och relationer

Utifrån föreställningen *Monstret och människorna* finns även möjlighet att arbeta vidare med följande, för *livet* grundläggande förmågor:

- utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv,
- utvecklar sin förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra
- utvecklar sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen

Före, under och efter föreställningen

Det är bra om du som lärare kan skapa en beredskap inför teaterbesöket och föreställningen hos eleverna. Läs gärna Mats Strandbergs böcker om *Monstret Frank*. Det är däremot inte viktigt att berätta allt om innehållet. Självklart är det bra om eleverna vet vad det är för föreställning de ska se och att de har ett hum om vad den handlar om, men vi tror att det är bättre att barnens spontana upplevelse av pjäsen får bli utgångspunkt för en efterföljande fördjupning.

Under föreställningen har du som lärare en viktig roll i att förmedla nyfikenhet, glädje, och förväntan till eleverna. Din reaktion som vuxen påverkar och styr till viss del elevernas upplevelser och intryck. Eleverna kan behöva bekräftelse på sina reaktioner och upplevelser – otäckt, roligt, sorgligt av en uppmärksam vuxen. Det skapar trygghet och tillit och gör det möjligt för eleven att helt och fullt ta emot föreställningen.

Som lärare är du också viktig i arbetet med att visa respekt och uppmuntran till varje elevs smak och egna åsikter samt att verka för att varje elevs uppfattningar och åsikter respekteras. Man får tycka olika om föreställningen, man behöver inte ha en gemensam uppfattning. Eleverna ser och uppfattar teater utifrån sina personliga erfarenheter och skapar utifrån dessa mening i det som spelas på scenen. De kan fascineras av enstaka delar eller fastna för detaljer. Lyssna på det som eleverna vill berätta från föreställningen.

Det här kan du göra innan teaterbesöket:

- Öppna upp för olika tankar och funderingar hos eleverna inför föreställningen.
- Väcka nyfikenhet hos eleverna för teater och den föreställning som ni ska se, läs gärna Mats Strandbergs böcker om *Monstret Frank*.
- Gå igenom med eleverna hur besöket på Junibacken kommer att gå till.

Förslag efter teaterbesöket

När ni sett föreställningen *Monstret och människorna* hoppas vi att både elever och lärare hade behållning av den. Nedan finner du som lärare tips på hur du kan följa upp föreställningen och i och med det kan komma vidare från korta omdömen som "bra" och "dåligt" till att diskutera föreställningen mer ingående. Vår förhoppning är att materialet kan ge inspiration till både samtal och aktiviteter.

Det viktigaste i efterarbetet är att respektera varje elevs upplevelse av föreställningen. Därför behöver du som lärare spara dina egna idéer. Undvik att värdera föreställningen allt för tidigt. Börja istället med elevernas egna intryck. Utifrån dessa kan ni arbeta vidare med temat i högläsning man kan rita och måla, göra rollspel, dockteater och/eller diskutera.

Diskussioner kring de teman som finns i föreställningen kan föras på olika sätt. Här ger vi några förslag på tillvägagångssätt och frågeställningar. Du väljer själv om du vill arbeta med uppföljningen under ett eller flera tillfällen. Som den lärare som leder samtalet behöver du inte komma med färdiga svar. Men det kan vara bra om du har föreställningen i färskt minne.

Samtalsövning

Att återberätta pjäsen bidrar till att påminna varandra om händelser som först kanske inte förefallit så viktiga men som kan visa sig ha haft stor betydelse för hur eleverna uppfattade och upplevde pjäsen. Gör tillsammans en beskrivning av föreställningen med hjälp av frågorna nedan. Anpassa frågorna utifrån elevernas ålder:

- Hur började föreställningen?
- Hur såg scenrummet ut?
- Vilka huvudkaraktärer möter vi? Vilka egenskaper hade de?
- Hur såg de ut, hur rörde de sig, hur pratade de?
- Var de ensamma, var för sig, eller var de tillsammans?
- Vad försöker de olika karaktärerna göra? Vad strävar de efter? Vad drömmer de om?
- Var de överens eller tyckte de olika? I så fall om vad?
- Vilka andra karaktärer dyker upp under berättelsens gång?
- Förändras karaktärerna under berättelsens gång?
- Hur lyckas de med det de försökte göra?
- Hur slutade föreställningen?
- Vad fick vi reda på i pjäsen? Vad fick vi inte reda på?

- Är det några särskilda repliker eller händelser i pjäsen som stannat kvar i minnet?

Personliga reflektioner

Som lärare kan du även prova att lyfta fram elevernas mer personliga associationer från föreställningen, sådana som de kan vara ensamma om att ha. Prova frågor som:

- Kände du igen något av det som hände?
- Vad påminde de olika scenerna dig om? (ge eleverna förslag på scener)
- Vilken av rollfigurerna identifierar du dig mest med?

Utifrån föreställningens innehåll kan diskussionerna med eleverna gå vidare utifrån frågor som:

- Hur tycker ni att Franks kalas var?
- Varför tror ni att människorna var rädda för det som var annorlunda?
- Vad tror ni Frank menade när han sa "Rädsla är som eld, när den väl börjat sprida sig är det svårt att stoppa den"?